

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-02-23

Diarienummer N050-0017/26

Handläggare

Henrik Karlsson

Telefon: 031-366 37 01

E-post: henrik.karlsson@ink.goteborg.se

Remissvar på Ds 2025:29 – Tredjelandslieferantörers tillträde till upphandlingsförfaranden

Förslag till beslut

Inköps- och upphandlingsnämnden beslutar i enlighet med upprättat remissvar och översänder detta till Finansdepartementet som besvarande på Ds 2025:29, Tredjelandslieferantörers tillträde till upphandlingsförfaranden.

Sammanfattning

Promemorian Tredjelandslieferantörers tillträde till upphandlingsförfaranden föreslår lagändringar i syfte att tydliggöra och reglera tillträdet till offentlig upphandling för leverantörer från länder utanför EU/EES (tredjeland). Förslaget innebär en övergång från dagens praxis om öppet tillträde till EU:s marknad till en mer reglerad modell. Endast leverantörer från EU samt från länder som EU har ingått bindande handelsavtal med (t.ex. GPA-avtalet inom WTO) ska ha en lagstadgad rätt att delta i svenska upphandlingar. Upphandlande myndigheter ges en uttrycklig rätt att utesluta anbud från leverantörer i länder som saknar sådana avtal.

Göteborgs stad har fått möjlighet att ge synpunkter på föreslagna lagändringar.

Göteborgs stad tillstyrker i huvudsak förslagen i promemorian. Staden delar bedömningen att upphandlingslagarna behöver anpassas för att säkerställa förenlighet med EU-rätten. Samtidigt vill staden framhålla behovet av ytterligare utredning och vägledning, särskilt avseende koppling till och påverkan av andra regelverk samt hur upphandlande myndigheter praktiskt ska tillämpa de nya bestämmelserna.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för samverkan med fackliga organisationer.

Bilagor

1. Remissvar för översändande till Finansdepartementet
2. DS 2025:29 – Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden

Ärendet

Inköps- och upphandlingsnämnden har fått promemorian Tredjelandsleverantörers tillträde till svenska upphandlingar (Ds 2025:29) för att besvara för Göteborgs stad som remissinstans. Inköps- och upphandlingsnämnden har att ta ställning till förslag på remissvar samt att översända det direkt till Finansdepartementet.

Beskrivning av ärendet

Promemorian föreslår ändringar i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) och lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF). Syftet är att förtydliga det rättsliga läget för leverantörer från länder utanför EU/EES (tredjeland) och harmonisera svenska regler med EU-rätten. Förslaget innebär en övergång från dagens praxis om öppet tillträde till en mer reglerad modell baserad på internationella åtaganden.

Förslaget klargör att endast leverantörer från tredjeländer som omfattas av bindande internationella avtal har en lagstadgad rätt att delta i svenska upphandlingar. En viktig princip i förslaget är att bedömningen av om en leverantör från ett "avtalslöst" tredjeland ska tillåtas delta eller uteslutas ligger helt hos den enskilda upphandlande myndigheten. Det är den upphandlande myndigheten som i det specifika fallet avgör om ett anbud ska prövas eller förkastas. Det understryks att det inte är tillåtet att på nationell nivå införa generella förbud eller begränsningar mot leverantörer från specifika länder.

Den upphandlande myndigheten behöver inte ange i upphandlingsdokumenten att leverantörer från länder utan avtal kan komma att bli uteslutna. Eftersom dessa leverantörer saknar rätt till tillträde enligt lag kan myndigheten förkasta deras anbud utan att det strider mot likabehandlingsprincipen, även då ingen förvarning lämnats.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen tillstyrker i huvudsak promemorians förslag men ser behov av:

- Fortsatt utredning avseende förenlighet med annan lagstiftning, särskilt kommunallagen
- Nationellt stöd för att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning

Kommunal kompetens

Vad gäller förenlighet med kommunallagen så begränsar kommunallagen kommuners möjlighet att agera i frågor som staten eller någon annan ska ha hand om, 2 kap 2§. Frågor rörande utrikes-, säkerhets- och handelspolitik är typiskt sett sådana frågor. Promemorian anger att den föreslagna lagändringen innebär att det kommer bli upphandlande myndigheters ansvar att avgöra om en leverantör har sitt ursprung i ett tredje land, om detta land har ett handelsavtal med EU som ger leverantören samma rättigheter rörande upphandlingsregelverket som leverantörer inom EU samt att avgöra om leverantörens anbud ska accepteras om sådant handelsavtal saknas.

Det är lätt att se framför sig att ett beslut om att acceptera eller inte acceptera anbud från vissa länder respektive att tolka EU:s handelsavtal kan ses som en fråga rörande utrikes-, säkerhets- eller handelspolitik. Exempelvis kan detta uppstå om en kommun inte bara fattar ett beslut i en enskild upphandling utan istället väljer att fatta ett långsiktigt beslut kring hur leverantörer från ett visst land ska bedömas. Det finns enligt förvaltningen därför en risk att bestämmelser i kommunallagen kring kommuners kompetens krockar med bestämmelser i upphandlingsregelverken.

Förvaltningen anser därför att det finns anledning att utreda och förtydliga hur den föreslagna ändringen av upphandlingsregelverken förhåller sig till regler om den kommunala kompetensen i kommunallagen.

Nationellt stöd

Vad gäller frågan om stöd till upphandlande myndigheter rör det både frågan om att avgöra om en leverantör omfattas av handelsavtal och frågan om bedömning kring vilka leverantörer som anses komma från tredjeländ.

EU-kommissionen har ett stöd för information om aktuella handelsavtal men informationen är inte bindande och kräver kompletterande kontroll. Förvaltningens uppfattning, efter att ha testat att använda stödet, är att det inte är enkelt att använda utan rådgivning och guidning. Förvaltningens uppfattning är att det är osannolikt att upphandlande myndigheter har kompetens för att göra de kontroller och bedömningar som behöver göras utan ett tydligt stöd från statliga myndigheter

Vidare görs det i förslaget till ny lagstiftning bedömningen att det inte ska finnas någon reglering om hur en leverantörs ursprung ska bestämmas. Leverantörers ursprung är själva kärnan i lagändringen och det är därför enligt förvaltningens uppfattning olyckligt att utredningen inte föreslår någon form av reglering i denna del. Promemorian anger att det går att hämta vägledning i frågan från IPI-förordningen.

Ett mycket stort ansvar läggs på upphandlande myndigheter när lagstiftningen inte ger någon riktning kring hur frågan ska bedömas mer än att i promemorian peka på möjligheten att få vägledning från en annan förordning. Den beskrivning som promemorian har av IPI-förordningens regler ger enligt förvaltningen upphov till frågor. Enligt promemorian innebär detta att bedömningen ska göras utifrån det land där den juridiska personen har bildats eller organiserats och inom vars territorium den juridiska

personen har faktisk affärsverksamhet. Men om den juridiska personen inte utövar faktisk affärsverksamhet inom territoriet för det landet får man i stället utgå från ursprunget för de personer som styr den juridiska personen. Hur en upphandlande myndighet i praktiken ska kunna utreda var en affärsverksamhet utövas eller ursprunget för de individer som styr leverantören är oklart. Göteborgs stad ser därför ett särskilt behov av nationella riktlinjer som beskriver hur upphandlande myndigheter ska identifiera leverantörens ursprung.

Det är förvaltningens sammantagna uppfattning att Upphandlingsmyndigheten och andra relevanta myndigheter bör ges i uppdrag att både ta fram skriftligt stödmaterial och ge praktisk rådgivning kring de juridiska och praktiska utmaningar som den föreslagna lagändringen leder fram till. Det är viktigt att detta finns framtaget när lagen träder i kraft.

Henrik Karlsson
Förvaltningsdirektör